ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 2001

Vyhlásené: 30.06.2001 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

247

NARIADENIE VLÁDY
Slovenskej republiky

z 20. mája 2001

o minimálnych bezpečnostných a zdravotných požiadavkách pri práci so zobrazovacími jednotkami

Vláda Slovenskej republiky podľa § 16 ods. 1 písm. f) zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z. nariaďuje:

§ 1
Predmet úpravy

(1) Toto nariadenie ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci so zobrazovacími jednotkami.

(2) Zobrazovacou jednotkou na účely tohto nariadenia sa rozumie zariadenie s obrazovkou na znázorňovanie abecedno-číslicových alebo grafických znakov bez ohľadu na použitý spôsob zobrazovania.

(3) Toto nariadenie sa nevzťahuje na

a) zariadenie s obrazovkou v kabíne vodiča alebo v obslužnom mieste stroja,

b) zariadenie s obrazovkou v obslužnom mieste dopravného prostriedku,

c) zariadenie s obrazovkou, ktoré nie je určené na plnenie pracovných úloh,

d) prenosné zariadenie s obrazovkou používané dočasne alebo nepravidelne na pracovisku,

e) zariadenie s obrazovkou v registračnej pokladnici, kalkulačku a zariadenie vybavené len malým displejom,

f) písací stroj s displejom.

§ 2
Posudzovanie rizík

(1) Zamestnávateľ analyzuje pracovné podmienky a hodnotí podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci, osobitne z hľadiska záťaže zraku, podpornopohybovej sústavy a neuropsychického stresu.

(2) Zamestnávateľ vykonáva primerané opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov na základe analýzy a hodnotenia podľa odseku 1 a zohľadňuje spolupôsobiace alebo kombinované účinky zistených nepriaznivých faktorov práce a pracovného prostredia.

§ 3
Pracovisko

(1) Pracovisko musí spĺňať minimálne požiadavky uvedené v prílohe.

(2) Pracoviskom na účely tohto nariadenia je sústava zahŕňajúca zobrazovaciu jednotku a ďalšie príslušenstvo; neoddeliteľnou súčasťou pracoviska je aj pracovné sedadlo, pracovný stôl alebo pracovná plocha.

§ 4
Informovanosť zamestnancov a ich zaškolenie

(1) Zamestnávateľ zabezpečí informovanie zamestnancov, ktorí používajú zariadenie so zobrazovacou jednotkou ako podstatnú časť svojej práce (ďalej len „zamestnanec“), a zástupcov zamestnancov[1]) pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci (ďalej len „zástupcovia zamestnancov“) o všetkých hľadiskách bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci vzťahujúcich sa na ich pracovisko, a najmä o opatreniach vykonaných na ich pracovisku podľa § 2 a 7.

(2) Pred zaradením na prácu so zobrazovacou jednotkou a pri každej zásadnej zmene organizácie práce musí byť zamestnanec zaškolený.

§ 5
Režim práce a odpočinku

Zamestnávateľ zabezpečí pravidelné prerušovanie práce alebo v čase tohto prerušenia zabezpečí inú prácu s cieľom znížiť pracovnú záťaž.

§ 6
Ochrana zdravia zamestnancov

(1) Zamestnanci majú právo na primerané skríningové vyšetrenie očí a zraku zdravotníckym pracovníkom[2])

a) pred zaradením na prácu so zobrazovacou jednotkou podľa osobitného predpisu,[3])

b) v určených časových intervaloch podľa osobitného predpisu,[4])

c) v prípade zrakových ťažkostí, ktoré môže spôsobiť práca so zobrazovacou jednotkou, podľa osobitného predpisu.[4])

(2) Zamestnancom sa poskytuje komplexné oftalmologické vyšetrenie podľa osobitného predpisu,[4]) ak výsledky skríningového vyšetrenia vykonané podľa odseku 1 preukážu jeho potrebu.

(3) Ak výsledky vyšetrenia podľa odseku 1 alebo 2 preukážu, že treba použiť korekčné prostriedky, a ak nemožno použiť bežné korekčné prostriedky, ktoré sa používajú mimo práce so zobrazovacou jednotkou, zamestnávateľ poskytne zamestnancovi špeciálne korekčné prostriedky primerané pre danú prácu. Zamestnanci nesmú znášať finančné výdavky spojené s poskytnutím špeciálnych korekčných prostriedkov.

(4) Ochrana zraku zamestnancov sa môže poskytovať ako súčasť štátneho systému ochrany zdravia.

(5) Zamestnanci majú právo na odborné vyšetrenie pohybového a nervového systému podľa osobitného predpisu,[4]) ak majú zdravotné ťažkosti takého charakteru, že mohli vzniknúť v súvislosti s výkonom práce so zobrazovacou jednotkou.

§ 7
Prechodné ustanovenie

Pracovisko, ktoré sa uviedlo do prevádzky pred nadobudnutím účinnosti tohto nariadenia, musí sa upraviť tak, aby do 31. decembra 2003 spĺňalo minimálne požiadavky uvedené v prílohe.

§ 8
Účinnosť

Toto nariadenie nadobúda účinnosť 1. júla 2001.

Mikuláš Dzurinda v. r.

**Príloha k nariadeniu vlády č. 247
2001 Z. z.**

Minimálne požiadavky na zariadenia a prostredie pracovísk so zobrazovacími jednotkami a na programové vybavenie

I. ZARIADENIA

A. Používanie ktoréhokoľvek zariadenia, ktoré je súčasťou pracoviska so zobrazovacou jednotkou, nesmie ohrozovať bezpečnosť a zdravie zamestnancov.

B. Obrazovka

1. Znaky na obrazovke musia byť dobre čitateľné a zreteľne zobrazené, primerane veľké a s dostatočnou vzdialenosťou medzi znakmi a riadkami.

2. Obraz na obrazovke musí byť ustálený bez blikania alebo iných prejavov nestálosti.

3. Jas obrazovky a kontrast medzi znakmi a pozadím musia byť ľahko nastaviteľné a taktiež ľahko prispôsobiteľné podmienkam prostredia.

4. Poloha obrazovky musí byť ľahko prispôsobiteľná potrebám zamestnanca.

5. Ak je to potrebné, treba používať pre zobrazovaciu jednotku osobitný podstavec alebo stôl s nastaviteľnou výškou.

6. Obrazovka musí byť bez zrkadlenia a svetelných odrazov spôsobujúcich zrakovú nepohodu zamestnanca.

C. Klávesnica

1. Klávesnica musí byť od zobrazovacej jednotky oddelená a musí mať takú výšku a sklon, aby zamestnanec mohol zvoliť pohodlnú pracovnú polohu umožňujúcu predchádzať únave paží a rúk.

2. Priestor pred klávesnicou musí byť dostatočne veľký, aby poskytol oporu pre ruky a predlaktia.

3. Klávesnica musí mať matný povrch zamedzujúci vzniku svetelných odrazov.

4. Usporiadanie klávesnice a vlastnosti klávesov musia uľahčovať používanie klávesnice.

5. Znaky na klávesoch musia byť dostatočne kontrastné a čitateľné zo základnej pracovnej polohy.

D. Pracovný stôl alebo pracovná plocha

1. Doska pracovného stola alebo pracovná plocha musí mať dostatočné rozmery, povrch s nízkou svetelnou odrazivosťou a musí umožniť pružné usporiadanie zobrazovacej jednotky, klávesnice, dokumentov a ďalších súvisiacich zariadení. Držiak dokumentov musí byť stabilný, prispôsobiteľný potrebám zamestnanca a umiestnený tak, aby sa minimalizovali nepohodlné pohyby a polohy hlavy a očí.

2. Pracovné miesto musí zamestnancovi poskytovať primeraný priestor na zaujatie pohodlnej pracovnej polohy.

E. Pracovné sedadlo

Pracovné sedadlo musí byť stabilné a musí zamestnancovi umožňovať pohodlnú pracovnú polohu a voľnosť pohybov. Sedadlo musí byť nastaviteľné na výšku, operadlo musí mať nastaviteľnú výšku i sklon. Opierka nôh musí byť k dispozícii podľa individuálnej potreby zamestnanca.

II. PRACOVNÉ PROSTREDIE

A. Priestorové požiadavky

Pracovisko musí byť riešené tak, aby zamestnancovi poskytovalo dostatok priestoru na zmenu pracovnej polohy a pohybov.

B. Osvetlenie

Celkové osvetlenie pracovného priestoru a miestne osvetlenie musia zabezpečiť vyhovujúce svetelné podmienky a vhodný svetelný kontrast medzi obrazovkou a jej pozadím pri zohľadnení charakteru práce a vizuálnych požiadaviek zamestnanca. Treba predchádzať rušivým jasom a

svetelným odrazom na obrazovke alebo iných zariadeniach vhodným usporiadaním pracoviska, vhodným umiestnením a technickými charakteristikami zdrojov umelého osvetlenia.

C. Svetelné odrazy a oslnenie

1. Pracovisko sa musí riešiť tak, aby zdroje svetla ako okná a iné otvory, priehľadné a priesvitné steny a jasne sfarbené steny alebo zariadenia nespôsobovali priame oslnenie, a ak je to možné, nevyvolávali na obrazovke svetelné odrazy.

2. Okná sa musia vybaviť vhodným systémom nastaviteľného tienenia, aby sa znížilo podľa potreby denné svetlo dopadajúce na pracovisko.

D. Hluk

Pri zriaďovaní pracoviska treba zohľadňovať hluk spôsobovaný zariadeniami na pracovisku a hluk prenášaný z okolia, aby nerozptyľoval pozornosť zamestnancov a nerušil sluchovú komunikáciu.

E. Teplota

Zariadenie, ktoré je súčasťou pracoviska, nesmie byť zdrojom tepla spôsobujúceho u zamestnancov pocit tepelnej nepohody a tepelné pomery prostredia musia byť prispôsobené charakteru činnosti zamestnancov.

F. Žiarenie

Všetky druhy žiarenia s výnimkou viditeľnej časti spektra elektromagnetického žiarenia musia byť znížené na úroveň zanedbateľnú z hľadiska bezpečnosti a ochrany zdravia zamestnancov.

G. Vlhkosť

V pracovnom prostredí musí byť zabezpečená a udržiavaná primeraná úroveň vlhkosti ovzdušia.

III. PROGRAMOVÉ VYBAVENIE

Pri navrhovaní, výbere, zaobstarávaní a úpravách programového vybavenia a pri navrhovaní úloh spojených s používaním zobrazovacej jednotky zamestnávateľ zohľadní tieto zásady:

1. Programové vybavenie musí byť vhodné pre danú úlohu a musí zodpovedať úrovni znalostí a skúseností zamestnanca.

2. Programové vybavenie a zobrazovacia jednotka musia poskytovať zamestnancovi priamo alebo na jeho požiadanie spätnú informáciu o jeho činnosti.

3. Programové vybavenie a zobrazovacia jednotka musia zobraziť informácie v takej forme a takou rýchlosťou, ktoré sú prispôsobené obsluhe.

4. Pri spracovaní údajov zobrazovacou jednotkou je potrebné zohľadňovať princípy softvérovej ergonómie.

5. Kontrolné kvantitatívne a kvalitatívne zariadenia sa nemôžu použiť bez predchádzajúcej informácie zamestnancovi.

1) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 330/1996 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci v znení zákona č. 158/2001 Z. z.

2) § 54 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 277/1994 Z. z. o zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

3) § 20 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. o Liečebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

4) Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 98/1995 Z. z. v znení neskorších predpisov.

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.